

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO Į S T A T Y M A S

I SKYRIUS. BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis. Valstybinis socialinis draudimas

Valstybinis socialinis draudimas - valstybės nustatytų socialinių ekonominių priemonių sistema, teikianti apdraustiesiems Respublikos gyventojams, taip pat įstatymo numatytais atvejais apdraustųjų šeimų nariams gyvenimui reikalingų lėšų ir paslaugų, jei jie negali dėl įstatymo numatytų priežasčių apsirūpinti iš darbo ir kitokių pajamų arba dėl įstatymo numatytų svarbių priežasčių turi papildomų išlaidų. Įgyvendinant valstybinį socialinį draudimą, dalyvauja draudėjų ir draudžiamųjų interesus ginančios organizacijos.

[1 straipsnio redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

1 straipsnis. Valstybinis socialinis draudimas

1. Valstybinis socialinis draudimas – valstybės nustatytų socialinių ekonominių priemonių sistema, teikianti apdraustiesiems Respublikos gyventojams, taip pat įstatymo numatytais atvejais apdraustųjų šeimų nariams gyvenimui reikalingų lėšų ir paslaugų, jei jie negali dėl įstatymo numatytų priežasčių apsirūpinti iš darbo ir kitokių pajamų arba dėl įstatymo numatytų svarbių priežasčių turi papildomų išlaidų. Įgyvendinant valstybinį socialinį draudimą, dalyvauja draudėjų ir draudžiamųjų interesus ginančios organizacijos.

2. Šio įstatymo sąvokos:

1) **valstybinio socialinio draudimo įmoka** – šiame įstatyme draudėjui ar apdraustajam nustatyta piniginė prievolė Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;

2) **valstybinio socialinio draudimo išmoka** – apdraustiesiems mokamos pensijos, ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos bei Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo, Bedarbių rėmimo įstatymuose numatytos draudimo išmokos, skiriamos įvykus draudimui įvykiui;

3) **asmenys, kurie valstybiniu socialiniu draudimu draudžiasi savanoriškai**, – asmenys, kurie sutarčių pagrindu moka valstybinio socialinio draudimo įmokas ir kurie turi teisę atsitikus draudimui įvykiui gauti valstybinio socialinio draudimo išmokas.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, Žin., 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

2 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo reglamentavimas

Valstybinį socialinį draudimą reglamentuoja šis, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros, Valstybinių socialinio draudimo pensijų, taip pat kiti Lietuvos Respublikos socialinio aprūpinimo įstatymai.

[1 dalies redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

Valstybinį socialinį draudimą reglamentuoja šis, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros, Mokesčių administravimo, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų, taip pat kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.]

Šių įstatymų nuostatų įgyvendinimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinti teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, *Žin.*, 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), *įsigalioja nuo 2001 01 01*

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, *Žin.*, 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

3 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo rūšys

Lietuvos Respublikoje nustatomos tokios valstybinio socialinio draudimo rūšys:

1) pensijų draudimas, kai draudžiama pensijoms, numatytoms Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme;

2) ligos ir motinystės draudimas, kai draudžiama ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpoms pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą;

3) draudimas nuo nedarbo, kai draudžiama bedarbio pašalpoms pagal Bedarbių rėmimo įstatymą. Iš šio draudimo lėšų taip pat kompensuojama už kitas nedarbo priemones, numatytas Bedarbių rėmimo įstatyme;

4) draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe, kai draudžiama pašalpoms suluošinimo darbe ir profesinių susirgimų atvejais ir kitoms išmokoms, numatytoms Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [I-1369](#), 96.06.06, *Žin.*, 1996, Nr. 57-1341 (96.06.19)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [VIII-1705](#), 00.05.23, *Žin.*, 2000, Nr. 45-1299 (00.06.02), *neteko galios nuo 2001.01.01*

Nr. [IX-98](#), 2000 12 20, *Žin.*, 2000, Nr. 111-3570 (2000 12 29), *įsigalioja nuo 2001 01 01*

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, *Žin.*, 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), *įsigalioja nuo 2001 01 01*

4 straipsnis. Asmenys, privalomai draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu

Valstybiniu socialiniu draudimu privalomai draudžiami šie asmenys:

1) gaunantys atlyginimą už darbą asmenys: dirbantys pagal darbo sutartis, einantys narystės pagrindu renkamąsias pareigas renkamosiose organizacijose, dirbantys žemės ūkio bendrovėse arba kooperatinėse organizacijose, kandidatai į notarus (asesoriai), viešojo administravimo valstybės tarnautojai (išskyrus valstybės tarnautojus, nurodytus šios dalies 3 ir 5 punktuose);

2) valstybės politikai, Konstitucinio Teismo teisėjai, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjai, kitų teismų teisėjai, kandidatai į teisėjus, prokuratūros pareigūnai, Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, valdybos nariai, Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybės institucijų ar įstaigų vadovai, kiti Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybės institucijų ar įstaigų pareigūnai, Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų, kitų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai, taip pat pagal specialius įstatymus įsteigtų komisijų ar tarybų pareigūnai. Asmenys, išvardyti šiame punkte, valstybiniu socialiniu draudimu draudžiami tuo atveju, jei jie gauna atlyginimą už darbą;

3) Vidaus reikalų ministerijos, policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir kitų vidaus reikalų įstaigų pareigūnai, vidaus tarnybos dalinių karininkai, liktinių tarnybos puskarininkiai ir kariai, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos bei jam pavaldžių įstaigų pareigūnai;

4) krašto apsaugos sistemos profesinės karo tarnybos kariai;

5) Valstybės saugumo departamento sistemos pareigūnai;

6) individualių (personalinių) įmonių savininkai, individualių (personalinių) įmonių nuomininkai, advokatai, advokatų padėjėjai, notarai, tikrųjų ūkinių bendrijų nariai, komanditinių ūkinių bendrijų tikrieji nariai;

7) ūkininkai ir dirbantys ūkyje jų ūkių nariai;

8) patentus įsigiję asmenys;

9) nedirbantys diplomatų sutuoktiniai - tuo laikotarpiu, kai jie gyvena užsienyje kartu su diplomatu, dirbančiu Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje;

10) privalomosios nuolatinės pradinės karo tarnybos ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos kariai;

11) motina (tėvas), turinti (turintis) vaiko nuo vienerių iki trejų metų priežiūros atostogas;

12) motina (tėvas), nedirbanti (nedirbantis) ir neturinti (neturintis) vaiko priežiūros atostogų, bet auginanti (auginantis) vaiką iki trejų metų;

13) tradicinių ir kitų valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų dvasininkai ir tik vienuolyne dirbantys vienuoliai;

14) vienas iš visiškos negalios invalido tėvų arba asmuo, nustatyta tvarka pripažintas visiškos negalios invalido globėju arba rūpintoju, slaugantis namuose visiškos negalios invalidą.

Asmenys, nurodyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktuose, privalomai draudžiami visų šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytų rūšių valstybiniu socialiniu draudimu.

Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3–14 punktuose nurodyti asmenys privalomai draudžiami valstybiniu socialiniu pensijų draudimu (6 punkte nurodyti asmenys privalomai draudžiami bazinei pensijai ir papildomai pensijos daliai 34 straipsnyje nustatyta tvarka, 7 ir 8 punktuose nurodyti asmenys privalomai draudžiami bazinei pensijai). Asmenys, nurodyti 10–14 punktuose, valstybiniu socialiniu pensijų draudimu privalomai draudžiami valstybės lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Asmenų, draudžiamų privalomuoju sveikatos draudimu, įmokų dydžius, mokėjimo šaltinius bei tvarką nustato Sveikatos draudimo įstatymas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-361](#), 97.07.01, Žin., 1997, Nr. 67-1651 (97.07.16)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, Žin., 2000, Nr. 28-763 (00.04.05)

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

Nr. [IX-615](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 103-3657 (2001-12-07), įsigalioja nuo 2002 01 01

5 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo stažas

Valstybinio socialinio draudimo stažas - tai laikas, kai asmuo pats mokėjo ar už tą asmenį buvo mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, taip pat kiti laikotarpiai, kuriuos valstybinio socialinio draudimo stažui prilygina galiojantys įstatymai.

II SKYRIUS. VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO PAŠALPOS

1. Ligos pašalpa

6 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

7 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)
Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, Žin., 2000, Nr. 28-763 (00.04.05)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

8 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [I-1062](#), 95.10.17, Žin., 1995, Nr. 89-1987 (95.11.02)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

9 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

10 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [I-1062](#), 95.10.17, Žin., 1995, Nr. 89-1987 (95.11.02)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

11 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [I-1024](#), 95.07.05, Žin., 1995, Nr. 59-1481 (95.07.19)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

12 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

13 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

14 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

15 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

16 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

2. Motinystės (tėvystės) pašalpa

17 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-623](#), 94.11.03, Žin., 1994, Nr. 88-1666 (94.11.16)

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, Žin., 2000, Nr. 28-763 (00.04.05)

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

3. Pašalpa vaiko priežiūrai

18 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-623](#), 94.11.03, Žin., 1994, Nr. 88-1666 (94.11.16)

19 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-623](#), 94.11.03, Žin., 1994, Nr. 88-1666 (94.11.16)

4. Laidojimo pašalpa

20 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1705](#), 00.05.23, Žin., 2000, Nr. 45-1299 (00.06.02), neteko galios nuo 2001.01.01

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

21 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1705](#), 00.05.23, Žin., 2000, Nr. 45-1299 (00.06.02), neteko galios nuo 2001.01.01

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

22 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

III SKYRIUS. GYDYMO IR PROFILAKTIKOS IŠMOKOS

23 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [I-1369](#), 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1341 (96.06.19)

24 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [I-1062](#), 95.10.17, Žin., 1995, Nr. 89-1987 (95.11.02)

Nr. [I-1369](#), 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1341 (96.06.19)

25 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-2501](#), 92.04.16, Žin., 1992, Nr. 13-350

Nr. [I-869](#), 95.04.27, Žin., 1995, Nr. 36-889 (95.05.03)

Nr. [I-1369](#), 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1341 (96.06.19)

26 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, Žin., 2000, Nr. 28-763 (00.04.05)

Nr. [IX-98](#), 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 111-3570 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

27 straipsnis. Neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1369](#), 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1341 (96.06.19)

Nr. [IX-98](#), 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 111-3570 (2000 12 29), įsigalioja nuo 2001 01 01

**IV SKYRIUS. VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS, DELSPINIGIAI
IR BAUDOS**

Skyriaus pavadinimas keistas:

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

28 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

28⁽¹⁾ straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

29 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

30 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

31 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

32 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

33 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, *Žin.*, 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

***34 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokos**

1. Drausdamas asmenis, išvardytus šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, darbdavys privalo mokėti nustatyto dydžio valstybinio socialinio draudimo įmokas.

2. Įmokos skaičiuojamos ir mokamos nuo kiekvienam apdraustajam apskaičiuoto atlyginimo už darbą. Atlyginimo suma, nuo kurios skaičiuojamos įmokos, negali būti mažesnė kaip kiekvieno kalendorinio mėnesio minimali mėnesinė alga.

[2 dalies redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

2. Įmokos skaičiuojamos ir mokamos nuo kiekvienam apdraustajam priskaičiuoto atlyginimo už darbą, įskaitant ir kitas išmokas bei kompensacijas, taip pat nuo priskaičiuotų sumų, kurios skiriamos darbuotojui (tarnautojui) premijuoti ir skatinti. Darbo užmokesčio suma, nuo kurios skaičiuojamos įmokos, negali būti mažesnė kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimali mėnesinė alga.]

3. Asmenų, išvardytų šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 6, 7 ir 8 punktuose, valstybinio socialinio draudimo įmokos mokamos taip: individualios (personalinės) įmonės moka įmokas už šių įmonių savininkus ir nuomininkus, tikrosios ūkinės bendrijos – už jų narius, komanditinės ūkinės bendrijos – už jų tikruosius narius, o advokatai, advokatų padėjėjai, notarai, patentus įsigiję asmenys už save ir ūkininkai už save ir dirbančius ūkyje pilnamečius jų ūkio narius valstybinio socialinio draudimo įmokas moka patys:

1) individualių (personalinių) įmonių savininkų, individualių (personalinių) įmonių nuomininkų, advokatų, advokatų padėjėjų, notarų, tikrųjų ūkinių bendrijų narių, komanditinių ūkinių bendrijų tikrųjų narių valstybinio socialinio draudimo įmokos mokamos bazinei pensijai ir papildomai pensijos daliai Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais. Įmokos papildomai pensijos daliai mokamos nuo jų pačių pasirinktos valstybiniam socialiniam draudimui deklaruojamų pajamų metinės sumos, kuri negali būti mažesnė negu 12 minimalių mėnesinių algų. Šiame punkte išvardyti asmenys papildomai pensijos daliai draudžiami tik tuo atveju, jei individualių (personalinių) įmonių savininkų, individualių (personalinių) įmonių nuomininkų, advokatų, advokatų padėjėjų, tikrųjų ūkinių bendrijų narių, komanditinių ūkinių bendrijų tikrųjų narių pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamojo pelno, apskaičiuoto pagal Pelno mokesčio įstatymą, atėmus mokestinių metų pelno mokesčio sumą, o notarų pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamųjų pajamų, apskaičiuotų pagal Fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinąjį įstatymą, atėmus mokestinių metų fizinių asmenų pajamų mokesčio sumą, yra lygi arba didesnė už 12 minimalių mėnesinių algų;

2) patentus įsigiję asmenys draudžiasi valstybinio socialinio draudimo bazinei pensijai;

3) ūkininkai save ir dirbančius ūkyje pilnamečius savo ūkio narius draudžia valstybinio socialinio draudimo bazinei pensijai. Vyriausybės nustatyta tvarka ekonomiškai silpnų ūkių ūkininkai, drausdami save ir dirbančius ūkyje pilnamečius ūkio narius, turi teisę mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokos dalį. Kita valstybinio socialinio draudimo įmokos dalis dengiama iš valstybės biudžeto lėšų.

4. Asmenų, išvardytų šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 6 punkte, valstybinio socialinio draudimo įmokų galima nemokėti (tas laikotarpis bus neįskaitytas į valstybinio socialinio draudimo stažą) tik tuo atveju, kai individualių (personalinių) įmonių savininkų, individualių (personalinių) įmonių nuomininkų, advokatų, advokatų padėjėjų, tikrųjų ūkinių bendrijų narių, komanditinių ūkinių bendrijų tikrųjų narių pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamojo pelno, apskaičiuoto pagal Pelno mokesčio įstatymą, atėmus mokestinių metų pelno mokesčio

sumą, o notarų pajamų metinė suma, apskaičiuota iš apmokestinamųjų pajamų, apskaičiuotų pagal Fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinąjį įstatymą, atėmus mokesčių metų fizinių asmenų pajamų mokesčio sumą, yra mažesnė už 12 minimalių mėnesinių algų ir šie asmenys yra:

- 1) Valstybinio socialinio draudimo fondo pensininkai;
- 2) I ar II grupės invalidai nuo vaikystės, gaunantys šalpos (socialinę) pensiją;
- 3) sukačę senatvės pensijos amžių ir gauna šalpos (socialinę) pensiją arba kompensaciją pagal Šalpos (socialinių) pensijų įstatymą;
- 4) gauna valstybinio socialinio draudimo pensiją iš tos šalies, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautinę sutartį, ir ta sutartis yra įsigaliojusi;
- 5) laisvės atėmimo vietose;
- 6) įregistravę likviduojamos individualios (personalinės) įmonės ar ūkinės bendrijos statusą Įmonių rejestre, o visi įmonės ar ūkinės bendrijos darbuotojai atleisti iš darbo;
- 7) draudžiami valstybinio socialinio draudimu pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

5. Asmenys, išvardyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 7 ir 8 punktuose, valstybinio socialinio draudimo įmokų gali nemokėti (tas laikotarpis bus neįskaitytas į valstybinio socialinio draudimo stažą) šio straipsnio 4 dalies 1–5 ir 7 punktuose numatytais atvejais, taip pat kai jie turi būtinąjį stažą valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai gauti arba yra sukačę senatvės pensijos amžių pagal Lietuvos Respublikos pensijų įstatymus.

6. Įmokų dydis valstybinio socialinio draudimo bazinei pensijai gauti apskaičiuojamas pagal aktuarinius skaičiavimus ir Vyriausybės teikimu tvirtinamas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu.

7. Įmokų mokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

[7 dalis netenka galios nuo 2003 m. liepos 1 d.]

***Pastaba.** Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka taikoma mokant valstybinio socialinio draudimo įmokas nuo pajamų, gautų nuo 2002 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

- Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [I-1024](#), 95.07.05, *Žin.*, 1995, Nr. 59-1481 (95.07.19)
Nr. [I-1062](#), 95.10.17, *Žin.*, 1995, Nr. 89-1987 (95.11.02)
Nr. [VIII-987](#), 98.12.21, *Žin.*, 1998, Nr. 115-3242 (98.12.31)
Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)
Nr. [VIII-1355](#), 99.10.14, *Žin.*, 1999, Nr. 88-2583 (99.10.20)
Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, *Žin.*, 2000, Nr. 28-763 (00.04.05)
Nr. [VIII-1788](#), 00.07.04, *Žin.*, 2000, Nr. 56-1652 (00.07.12)
Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, *Žin.*, 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)
Nr. [IX-615](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3657 (2001-12-07), įsigalioja nuo 2002 01 01
Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)
Nr. [IX-1029](#), 2002-07-04, *Žin.*, 2002, Nr. 73-3095 (2002-07-19)

35 straipsnis. Neteko galios.

Straipsnio pakeitimai:

- Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)
Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, *Žin.*, 2000, Nr. 28-763 (00.04.05)
Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, *Žin.*, 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

36 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarka

Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėtojas (draudėjas) pats jas apskaičiuoja ir sumoka į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.

Draudėjai – visi viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie privalo apskaičiuoti, išskaityti ir įmokėti į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą iš apdraustųjų asmenų pajamų mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas, taip pat fiziniai asmenys, kurie patys privalo mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba turi teisę perimti akcinės ar uždarnosios akcinės bendrovės, siekiančios išvengti bankroto bylos iškėlimo už nesumokėtas įmokas, turto dalį, proporcingą bendrovės įsiskolinimui Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, ar įsigyti jos akcijų. Bendrovės turto perėmimo, akcijų įsigijimo, jų įvertinimo, apskaitos bei realizavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba gali atidėti privalomųjų įmokų į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą sumokėjimą iki 1 metų.

Įmokų mokėjimo ir jų mokėjimo atidėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

[36 straipsnio redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

36 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarka

1. Draudėjas pats apskaičiuoja ir sumoka į teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų surenkamąsias sąskaitas valstybinio socialinio draudimo įmokas.

2. Draudėjai apskaičiuoja, išskaito ir moka darbdavio bei apdraustųjų, išvardytų šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose valstybinio socialinio draudimo įmokas į teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų surenkamąsias sąskaitas.

3. Darbdavio ir apdraustojo asmens privalomąsias valstybinio socialinio draudimo įmokas apskaičiuoja ir moka draudėjas nuo tos dienos, kurią darbuotojas pradeda dirbti, neatsižvelgdamas į draudėjo įregistravimo teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje datą.

4. Asmenys, išvardyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 6 ir 8 punktuose, valstybinio socialinio draudimo įmokas moka nuo įmonės įregistravimo juridinių asmenų registre dienos arba įrašymo į atitinkamus sąrašus dienos. Ūkininkai už save ir už dirbančius ūkyje jų ūkių narius valstybinio socialinio draudimo įmokas moka nuo ūkio įregistravimo ūkininkų ūkių registre dienos. Patentus įsigijantys asmenys valstybinio socialinio draudimo įmokas sumoka nuo patento įsigijimo dienos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Apskaičiuotas valstybinio socialinio draudimo įmokas draudėjas sumoka ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos, išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus. Įstaigos ir organizacijos, visiškai išlaikomos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, apskaičiuotas valstybinio socialinio draudimo įmokas turi sumokėti tą dieną, kurią iš Lietuvos Respublikos kredito įstaigų gauna lėšas praėjusio mėnesio darbo užmokesčiui mokėti, bet ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos.

6. Žemės ūkio bendrovės, žemės ūkio kooperatyvai ir ūkininkai už samdomus darbuotojus įmokas į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą gali sumokėti iš anksto draudėjo ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos pasirašytose sutartyse aptartu laiku. Kalendoriniais metais gali būti pasirašyta tik atsiskaitymo už einamuosius kalendorinius metus sutartis.

7. Asmenys, išvardyti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 6 punkte, valstybinio socialinio draudimo įmokas už save moka kartą per ketvirtį, ne vėliau kaip iki to ketvirčio paskutinio mėnesio 15 dienos.

8. Ūkininkai už save ir dirbančius ūkyje jų ūkių narius įmokas gali mokėti jiems patogiu laiku, bet ne vėliau kaip iki kiekvienų einamųjų metų lapkričio 15 dienos. Įregistravus ūkininko ūkį po lapkričio 15 dienos, ūkininkai už save ir jų ūkių narius įmokas už einamuosius metus sumoka ne vėliau kaip einamųjų metų paskutinę darbo dieną.

9. Asmenys, kurie draudžiasi savanoriškai, socialinio draudimo įmokas moka draudimo sutartyje nurodyto dydžio ir nustatytu laiku į teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų surenkamąsias sąskaitas.

10. Valstybės biudžeto asignavimų valdytojai šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 9 ir 10 punktuose išvardytų asmenų socialiniam draudimui skirtas lėšas perveda tiesiogiai į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.

11. Valstybės biudžeto asignavimai, skirti ekonomiškai silpnų ūkių ūkininkų ir šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 11–14 punktuose išvardytų asmenų socialiniam draudimui, tiesiogiai pervedami į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.

12. Asmenys, dirbantys pagal patentus, įgytus trumpesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, privalo sumokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas už visą patento galiojimo laikotarpį iki patento įsigijimo ar jo galiojimo laiko pratęsimo. Asmenys, dirbantys pagal patentus, įsigytus ketvirčiui ar ilgesniam laikotarpiui, valstybinio socialinio draudimo įmokas moka šio straipsnio 7 dalyje nustatytais terminais.

13. Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

14. Valstybinio socialinio draudimo įmokas administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos. Teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos surinktas valstybinio socialinio draudimo įmokas, delspinigius, baudas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo įmokų ir su jomis susijusių sumų gavimo perveda į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą pagal atskiras valstybinio socialinio draudimo rūšis.

15. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos teikia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai ir jos teritoriniams skyriams informaciją, reikalingą valstybiniam socialiniam draudimui vykdyti. Valstybinio socialinio draudimo įmokų kontrolės, administravimo ir informacijos teikimo tvarką nustato Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, suderinusi su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, *Žin.*, 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, *Žin.*, 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

Nr. [IX-615](#), 2001-11-20, *Žin.*, 2001, Nr. 103-3657 (2001-12-07), *įsigalioja nuo 2002 01 01*

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

37 straipsnis. Atsakomybė valstybiniam socialiniam draudimui

Juridiniai arba fiziniai asmenys, dėl kurių kaltės valstybinio socialinio draudimo įstaigos turėjo išmokėti apdraustiesiems tam tikras išmokas arba kurių kaltais veiksmais buvo padaryta kitokia žala valstybinio socialinio draudimo turtui, privalo tą žalą atlyginti įstatymų nustatyta tvarka.

37⁽¹⁾ straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų santykiai su Lietuvos bankų įstaigomis

Lietuvos bankų įstaigos Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų apyvartos operacijas atlieka nemokamai. Atidarydamos ūkio subjektų sąskaitas, bankų įstaigos privalo išreikalausiti pažymą apie ūkio subjekto įregistravimą Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigoje, o uždarydamos sąskaitas, – pažymą apie tai, kad ūkio subjektas neskolingas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui. Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų reikalavimus išieškoti Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšas pagal pateiktus mokėjimo dokumentus banko įstaigos vykdo pagal Civilinio kodekso 6.923 straipsnyje nustatytą lėšų nurašymo eilę.

Lietuvos bankų įstaigos, pažeidusios šio straipsnio nuostatas ir padariusios žalos Valstybinio socialinio draudimo fondui, privalo ją atlyginti.

[37⁽¹⁾ straipsnio redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

37⁽¹⁾ straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų santykiai su Lietuvos Respublikos kredito įstaigomis

Lietuvos Respublikos kredito įstaigos Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų apyvartos operacijas atlieka nemokamai.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [I-1353](#), 96.05.28, *Žin.*, 1996, Nr. 53-1250 (96.06.05)

Nr. [I-1369](#), 96.06.06, *Žin.*, 1996, Nr. 57-1341 (96.06.19)

Nr. [VIII-384](#), 97.07.02, *Žin.*, 1997, Nr. 67-1665 (97.07.16)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, *Žin.*, 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

38 straipsnis. Atsakomybė už įmokų mokėjimo teisingumą

Už pavėluotai pervestas į Valstybinio socialinio draudimo fondą įmokas skaičiuojami delspinigiai pagal finansų ministro nustatytą delspinigių normą, taikomą už pavėluotą mokesčių mokėjimą. Delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai įmokos turėjo būti sumokėtos arba pervestos, ir baigiami skaičiuoti įmokų sumokėjimo (pervedimo) dieną įskaitytinai. Delspinigiai skaičiuojami Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Jeigu įmokos neteisėtai sumažintos, į valstybinio socialinio draudimo fondą išieškoma visa suma, kuria sumažintos įmokos, taip pat dvigubos šios sumos dydžio bauda. Jeigu draudėjas pastebėjo, kad apskaičiavo per mažas valstybinio socialinio draudimo įmokas, bet iki pavedimo patikrinti draudėją (jei pavedimo nėra - iki tikrinimo pradžios) klaidas savanoriškai ištaisė, sumokėjo trūkstamą įmokų sumą ir pristatė valstybinio socialinio draudimo įstaigoms patikslintas apyskaitas bei informaciją apie draudžiamųjų asmenų pajamas, už padarytą pažeidimą bauda neskiriama. Šiuo atveju delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai įmokos turėjo būti sumokėtos, iki įmokų sumokėjimo dienos.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka draudėjams gali atidėti delspinigių, apskaičiuotų už pavėluotai pervestas įmokas, išieškojimo laiką arba atleisti juos nuo priskaičiuotų delspinigių mokėjimo, jei šie dėl nuo jų pačių veiklos nepriklausančių priežasčių negalėjo laiku sumokėti įmokų į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą. Ši lengvata netaikoma draudėjui, kuris padarė bent vieną šiame straipsnyje nurodytą piktybinį įstatymų pažeidimą.

Įstaigos ir organizacijos, visiškai išlaikomos iš valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, gali būti atleistos nuo delspinigių mokėjimo tik tiek, kiek jos nebuvo finansuojamos pagal Finansų ministerijos ir savivaldybių pateiktas ataskaitas.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba gali atleisti draudėjus nuo baudų mokėjimo, jei draudėjas įrodo, kad apskaičiavo per mažas įmokas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo jo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Kad kaltės nėra, draudėjas turi įrodyti pats. Ši lengvata netaikoma draudėjui, kuris padarė bent vieną šiame straipsnyje nurodytą piktybinį įstatymų pažeidimą.

Piktybiniu įstatymų pažeidimu laikoma, jei:

1) nustatytais terminais neatvykstama į valstybinio socialinio draudimo įstaigą įsiregistruoti draudėju ar nepranešamas pasikeitęs draudėjo adresas;

2) draudėjas aplaidžiai ar apgaulingai tvarko buhalterinę apskaitą arba neišsaugo, paslepia ar sunaikina apskaitos dokumentus ir dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti jo komercinės, ūkinės, finansinės būklės rezultatų ar įvertinti turto;

3) draudėjas valstybinio socialinio draudimo įstaigai pateikiamoje apyskaitoje, ataskaitoje ir kitame dokumente įrašo žinomai neteisingus duomenis apie savo pajamas, sąskaitas bankuose, darbuotojų pajamas bei įmokas;

4) draudėjas valstybinio socialinio draudimo įstaigai laiku nepateikia apyskaitos, ataskaitos apie draudžiamųjų asmenų pajamas ir socialinio draudimo įmokas arba nesumoka įmokų po to, kai valstybinio socialinio draudimo įstaiga raštu priminė pareigą pateikti apyskaitą, ataskaitą ar kitą dokumentą ir sumokėti įmokas;

5) draudėjas leidžia dirbti asmenims neįforminus darbo santykių, nepasirašius darbo sutarčių;

6) draudėjas pažeidžia Darbo apmokėjimo įstatymą;

7) draudėjas į buhalterinės apskaitos dokumentus neįtraukia darbuotojams mokamų su darbo santykiais susijusių išmokų;

8) draudėjas neleidžia valstybinio socialinio draudimo įstaigos pareigūnui susipažinti su apskaitos dokumentais;

9) draudėjas, gavęs valstybinio socialinio draudimo įstaigos nurodymą, be svarbių priežasčių neatvyksta į ją nurodytu laiku;

10) draudėjas klastoja arba pateikia valstybinio socialinio draudimo įstaigų pareigūnams žinomai suklastotus dokumentus;

11) draudėjas vengia mokėti socialinio draudimo įmokas arba trukdo jas nustatyti ar surinkti;

12) draudėjas pažeidinėja apskaitos taisykles.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai gali atidėti baudų išieškojimą iki vienerių metų, nustatydami baudos mokėjimo grafiką. Delspinigiai skaičiuojami, jeigu pažeidžiamas mokėjimo grafikas.

Apskaičiuotos, bet į valstybinio socialinio draudimo fondą nesumokėtos draudėjų ir draudžiamųjų asmenų įmokos, delspinigiai ir baudos išieškomi ne ginčo tvarka netaikant senaties termino. Pirmiausia sumokamos privalomosios įmokos, po to - baudos, o vėliausiai - delspinigiai. Apskaičiuoti arba perskaičiuoti galima ne daugiau kaip penkerių praėjusių kalendorinių metų valstybinio socialinio draudimo fondui priklausančias įmokas.

[38 straipsnio redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

38 straipsnis. Atsakomybė už valstybinio socialinio draudimo įmokų, išmokų apskaičiavimo ir jų mokėjimo tvarkos pažeidimą

1. Atsakomybę už valstybinio socialinio draudimo įmokų neteisingą apskaičiavimą, nemokėjimą, mokėjimą ne laiku, taip pat jų išieškojimo, atidėjimo, įskaitymo, grąžinimo tvarką nustato Mokesčių administravimo įstatymas.

2. Už sumokėtų ar išieškotų valstybinio socialinio draudimo įmokų nepervedimą laiku į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą valstybinės mokesčių inspekcijos pareigūnai atsako įstatymų nustatyta tvarka. Laiku nepervedusi surinktų valstybinio socialinio draudimo įmokų į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą teritorinė valstybinė mokesčių inspekcija moka delspinigius pagal finansų ministro nustatytą delspinigių normą, taikomą už pavėluotą mokesčio mokėjimą.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [I-1062](#), 95.10.17, *Žin.*, 1995, Nr. 89-1987 (95.11.02)

Nr. [I-1353](#), 96.05.28, *Žin.*, 1996, Nr. 53-1250 (96.06.05)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, *Žin.*, 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, *Žin.*, 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

38⁽¹⁾ straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įstaigų delspinigiai

Valstybinio socialinio draudimo įstaigos moka delspinigius už draudėjams pavėluotai pervestas lėšas Valstybinio socialinio draudimo fondo išmokoms (ligos bei motinystės pašalpoms). Delspinigių dydis nustatomas pagal finansų ministro nustatytą normą, taikomą už pavėluotą mokesčių mokėjimą. Delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo tos dienos, kurią draudėjas, nustatytu laiku iš fondo negavęs lėšų, išmokėjo šią išmoką jos gavėjui iš savo lėšų, ir skaičiuojami, iki bus pervestos lėšos už šią išmoką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-900 (99.04.09)

V SKYRIUS. VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO VALDYMAS

39 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo valdymo sistema

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo valdymo sistemą sudaro:

1) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kuri nustato perspektyvinius ir einamuosius valstybinio socialinio draudimo uždavinius, organizuoja Valstybinio socialinio draudimo fondo veiklos patikrinimus;

2) Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;

3) Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir jos teritoriniai skyriai;

4) draudėjai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr.50-1599 (99.06.09)

40 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba

Valstybinio socialinio draudimo fondo, kaip savarankiškos finansų sistemos grandies, veiklą Lietuvos Respublikoje prižiūri 15 narių taryba. Ji sudaroma iš vienodo skaičiaus lygiateisių narių, atstovaujančių apdraustųjų interesus ginančioms organizacijoms (profesinėms sąjungoms, susivienijimams, asociacijoms ir kt.), darbdavių organizacijoms (susivienijimams, asociacijoms ir kt.) bei valstybės valdymo institucijoms. Apdraustųjų ir darbdavių atstovus deleguoja atstovaujamos organizacijos, o valstybės valdymo institucijų atstovus (viceministrus) skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Tarybos sudėtį tvirtina Vyriausybė.

Tarybai vadovauja socialinės apsaugos ir darbo ministras arba jo įgaliotas tarybos narys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr.50-1599 (99.06.09)

41 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos kompetencija

Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba:

1) prižiūri, kaip įgyvendinami socialinį draudimą reglamentuojantys teisės aktai, ir teikia išvadas bei pasiūlymus;

2) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlymus dėl valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifų, asignavimų iš valstybės biudžeto skyrimo, rezervo fondo formavimo;

3) svarsto ir teikia išvadą dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto projekto bei jo vykdymo ataskaitos;

4) svarsto ir teikia išvadą dėl darbuotojų skaičiaus ir valstybinio socialinio draudimo organizavimo išlaidų normatyvų, taip pat darbo apmokėjimo schemų;

5) pagal savo patvirtintą metodiką nustato vidutines mėnesines draudžiamąsias pajamas. Šias pajamas tvirtina Vyriausybė;

6) nagrinėja ir pareiškia nuomonę dėl kitų valstybinio socialinio draudimo bei jo organizavimo ir veiklos klausimų.

Tarybos sprendimai priimami paprasta jos narių balsų dauguma. Esant vienodam balsų skaičiui, Tarybos pirmininko balsas yra lemiamas. Tarybos darbas organizuojamas pagal jos pačios patvirtintą reglamentą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-964](#), 98.12.10, *Žin.*, 1998, Nr. 114-3191 (98.12.30)

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)

Nr. [VIII-1785](#), 00.07.04, *Žin.*, 2000, Nr. 58-1714 (00.07.19)

42 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba yra Valstybinio socialinio draudimo fondą administruojanti centrinė institucija, kurios pagrindinis uždavinys - operatyvus Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų tvarkymas ir apskaita, užtikrinant įmokų surinkimą bei išmokų paskyrimą ir pristatymą gavėjams.

[1 dalies redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba yra Valstybinio socialinio draudimo fondą administruojanti centrinė institucija, kurios pagrindinis uždavinys – operatyvus Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų tvarkymas ir apskaita, užtikrinant teisingą duomenų apie apdraustuosius tvarkymą bei išmokų paskyrimą ir pristatymą gavėjams.]

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba yra juridinis asmuo, turintis savo sąskaitas bankuose bei antspaudą su Lietuvos valstybės herbu.

Valdyba yra išlaikoma iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų ir veikia pagal šį įstatymą ir socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamus Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų nuostatus.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos funkcijos:

- 1) vykdo Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą;
- 2) sudaro sutartis su kitais juridiniais ar fiziniais asmenimis dėl kai kurių draudimo funkcijų atlikimo, išskyrus įmokų rinkimą;
- 3) užtikrina šiame įstatyme numatytą apdraustųjų aprūpinimą;
- 4) priima sprendimus dėl kreditinių reikalavimų, atsiradusių dėl įmokų, baudų ir delspinigių nesumokėjimo, vykdymo terminų atidėjimo, kreditinių reikalavimų dalinio ar visiško atsisakymo arba atsiskaitymo už kreditinius reikalavimus Vyriausybės nustatyta tvarka turtu, akcijomis ir vertybiniais popieriais, kai įmonei iškelta restruktūrizavimo byla, bankrutuojanti įmonė sanuojama ar sudaroma taikos sutartis;
- 5) įstatymų nustatyta tvarka organizuoja savanorišką valstybinį socialinį draudimą;
- 6) kita veikla, numatyta Valstybinio socialinio draudimo įstaigų nuostatuose.

[4 dalies redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos funkcijos:

- 1) vykdo Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą;
- 2) sudaro sutartis su kitais juridiniais ar fiziniais asmenimis dėl kai kurių draudimo funkcijų atlikimo;
- 3) užtikrina šiame įstatyme numatytą apdraustųjų aprūpinimą;
- 4) tvarko, kaupia ir naudoja išmokų apskaičiavimui duomenis apie apdraustųjų privalomojo ir savanoriškojo valstybinio socialinio draudimo laikotarpius, draudžiamąsias pajamas ir valstybinio socialinio draudimo įmokas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka;
- 5) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja savanorišką valstybinį socialinį draudimą;

6) kita veikla, susijusi su valstybiniu socialiniu draudimu, teisės aktų nustatyta tvarka.]

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir jos teritoriniai skyriai Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patikėjimo teise naudoja, valdo Valstybinio socialinio draudimo fondo turtą bei juo disponuoja.

Valdyba turi teisę:

- 1) įsigyti arba išsinuomoti Lietuvoje ar užsienyje turtą, reikalingą socialinio draudimo veiklai;
- 2) įsigyti vertybinių popierių ir jais disponuoti;
- 3) savarankiškai sudaryti sutartis su Lietuvos Respublikos ir užsienio ūkio subjektais, atsiskaityti už pateiktas prekes, atliktus darbus ir paslaugas bet kokia sutarta forma;
- 4) įstatymų nustatyta tvarka steigti įmones, įstaigas, veiklai, susijusiai su socialiniu draudimu;

[6 dalies 4 punkto redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

4) įstatymų nustatyta tvarka steigti įmones, įstaigas, veiklai, susijusiai su valstybiniu socialiniu draudimu;]

5) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka įgyvendinti priemones papildomoms pajamoms gauti.

Valdybai vadovauja direktorius, kurį, įvertinęs Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos rekomendacijas, skiria į pareigas ir atleidžia iš jų socialinės apsaugos ir darbo ministras. Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktorius yra tiesiogiai atskaitingas socialinės apsaugos ir darbo ministrui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, *Žin.*, 1999, Nr. 32-900 (99.04.09)
Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, *Žin.*, 1999, Nr. 50-1599 (99.06.09)
Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)
Nr. [IX-893](#), 2002-05-21, *Žin.*, 2002, Nr. 56-2226 (2002-06-07)
Nr. [IX-1213](#), 2002-12-03, *Žin.*, 2002, Nr. 123-5509 (2002-12-24)

43 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinės įstaigos

Rajonuose ir miestuose steigiami Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos skyriai, kurie yra tiesiogiai atsakingi už:

- 1) valstybinio socialinio draudimo įmokų surinkimą;
- 2) pensijų išmokėjimą teisingai ir laiku;
- 3) kitų Valstybinio socialinio draudimo įstaigų nuostatuose numatytų funkcijų vykdymą.

[1 dalies redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

Rajonuose ir miestuose steigiami Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos skyriai, kurie yra tiesiogiai atsakingi už:

- 1) įmokų mokėjimą teisingai ir laiku;
- 2) kitų Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų nuostatuose numatytų funkcijų vykdymą.]

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir jos teritoriniai skyriai yra juridiniai asmenys, turi antspaudą su Lietuvos Respublikos valstybinio herbo atvaizdu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)
Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

44 straipsnis. Draudėjų pareigos

Visi draudėjai, kurie turi mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas už draudžiamuosius, išvardintus šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, taip pat 4 straipsnio 1 dalies 6, 7 ir 8 punktuose nurodyti asmenys privalo registruotis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniuose skyriuose.

Draudėjai yra atsakingi už teisingą ir laiku atliekamą valstybinio socialinio draudimo įmokų priskaičiavimą ir įmokėjimą į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą.

Draudėjai išmoka apdraustiesiems valstybinio socialinio draudimo pašalpas Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatų numatyta tvarka.

[44 straipsnio redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d. 44 straipsnio 1 dalis įsigalioja nuo 2002 m. spalio 1 d.:

44 straipsnis. Draudėjų pareigos

1. Visi draudėjai, kurie turi mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas už save ir už draudžiamus asmenis, išvardytus šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1–8 punktuose, privalo registruotis teritorinėse valstybinėse mokesčių inspekcijose Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. Draudėjai yra atsakingi už teisingą ir laiku atliekamą valstybinio socialinio draudimo įmokų priskaičiavimą ir sumokėjimą į teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų surenkamąsias sąskaitas.

3. Draudėjai išmoka apdraustiems asmenims valstybinio socialinio draudimo pašalpas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Draudėjai teikia valstybinio socialinio draudimo lėšų finansines apyskaitas ir informaciją apie apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo laikotarpius bei draudžiamąsias pajamas ir valstybinio socialinio draudimo įmokas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, Žin., 2000, Nr. 28-763 (00.04.05)

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, Žin., 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

45 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įstaigų teisė į kontrolę

Akredituota vykdyti valstybinį socialinį draudimą įstaiga turi teisę patikrinti dokumentus, kuriais grindžiamos jos žinioje esančios įmokos ir išmokos.

Vykdami valstybinio socialinio draudimo kontrolę, valstybinio socialinio draudimo įstaigų pareigūnai turi teisę:

1) gauti iš įmonių, įstaigų bei organizacijų ir kitų asmenų, įskaitant bankus ir kitas kredito bei finansų įstaigas, pareigoms atlikti reikalingas žinias bei dokumentų nuorašus apie tikrinamo juridinio, fizinio asmens ar neturinio juridinio asmens teisių asmens turtą bei pajamas;

2) norėdami nustatyti, kaip draudėjas vykdo prievolės valstybinio socialinio draudimo fondui, be išankstinio įspėjimo, pateikę tarnybinį pažymėjimą, įeiti į draudėjo patalpas ar teritoriją, susijusias su jo veikla (įskaitant ir nuomojamas), tikrinti darbo sąlygas, darbuotojų skaičių ir panašiai. Pareigūnas turi šią teisę ir tais atvejais, kai veiklai bei pajamoms gauti naudojamos gyvenamosios patalpos ir kiti objektai. Įmonių, įstaigų, organizacijų vadovai bei fiziniai asmenys, trukdantys pareigūnui pasinaudoti šia teise, traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka. Be išankstinio įspėjimo įeiti į draudėjo patalpas ar teritoriją (įskaitant ir nuomojamas) galima tik draudėjo darbo metu. Kitais atvejais reikalingas draudėjo sutikimas;

3) paimti laikinai - iki 30 dienų - iš draudėjo dokumentus, fiksuojančius darbo pajamas, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, taip pat išmokos iš valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, palikus dokumentų paėmimo aktą; užantspauduoti dokumentų, vertybinių popierių, pinigų ir materialinių vertybių saugojimo vietas, daryti dokumentų kopijas arba išrašus, žymas ant draudėjo dokumentų, kad būtų išvengta jų klastojimo;

4) duoti draudėjui privalomus vykdyti nurodymus valstybinio socialinio draudimo klausimais;

5) surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus bylose, kurios pagal įstatymą priskirtos valstybinio socialinio draudimo pareigūno kompetencijai;

6) pareikalauti iš draudėjo, kad būtų sutvarkyta buhalterinė apskaita;

7) gauti iš draudėjo paaiškinimus dėl valstybinio socialinio draudimo įmokų ir išmokų mokėjimo bei paaiškinimus iš draudėjo teritorijoje esančių asmenų dėl darbo santykių, tarp jų ir draudėjo buvimo, kai yra pagrindo manyti, kad jie faktiškai ten dirba;

8) surašyti nustatytų pažeidimų aktus dėl valstybinio socialinio draudimo įmokų, baudų ir delspinigių apskaičiavimo, žalos, padarytos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, atlyginimo arba nepriemokų išmokėjimo gavėjams, taip pat kitų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo reikalavimų vykdymo.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktorius ir jo pavaduotojai, teritorinių skyrių vedėjai ir jų pavaduotojai turi teisę:

1) išieškoti ne ginčo tvarka iš įmonių sąskaitų komerciniuose bankuose laiku nesumokėtas valstybinio socialinio draudimo įmokas bei netesybas;

2) duoti nurodymus bankams nutraukti pinigų išdavimą bei pervedimą iš įmonių sąskaitų, jeigu jos nustatytu laiku nepateikė valstybinio socialinio draudimo įstaigoms finansinės apyskaitos ar nemoka socialinio draudimo įmokų ilgiau kaip 3 mėnesius, neleidžia patikrinti socialinio draudimo įmokų bei išmokų arba kai tikrinimo metu nustatyti neteisingo įmokų apskaičiavimo faktai;

3) įstatymų nustatyta tvarka skirti administracines nuobaudas. Paskirtos piniginės baudos išieškomos į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą;

4) kreiptis į visų nuosavybės formų įmonių, įstaigų, organizacijų vadovus dėl aplinkybių ir sąlygų, trukdančių valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų pareigūnams tinkamai atlikti pareigas. Įmonių vadovai bei kiti pareigūnai privalo išnagrinėti valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų pareigūnų nurodymus ir nedelsdami (ne vėliau kaip kitą dieną po nurodymo gavimo) pranešti valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigai apie priimtas priemones.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktorius ir jo pavaduotojai turi teisę:

1) siūlyti rejestro tvarkytojui atšaukti įmonės registravimą, jeigu ši be pateisinamų priežasčių nevykdo socialinio draudimo įstaigų pareigūnų reikalavimų dėl valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo, finansinių ataskaitų ir duomenų apie apdraustuosius pateikimo;

2) areštuoti draudėjo turtą bei sąskaitas bankuose Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, jeigu nesumokėta (nepervesta) valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigoms įmokos, baudos ir delspinigiai.

Draudėjų ir apdraustųjų pretenzijas dėl valstybinio socialinio draudimo įstaigų pareigūnų, vykdančių kontrolę, veiksmų sprendžia atitinkamos įstaigos vadovas arba jo pavaduotojas, o dėl pastarųjų pareigūnų veiksmų - Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Pareiškėjas, nesutinkantis su Valdybos sprendimu, turi teisę per 10 dienų po sprendimo gavimo kreiptis į teismą.

[45 straipsnio redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

45 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų teisė į kontrolę

1. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir teritoriniai jos skyriai turi teisę patikrinti dokumentus, kuriais grindžiamos jos administruojamos valstybinio socialinio draudimo išmokos.

2. Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų pareigūnai, atlikdami šio įstatymo jiems pavestas funkcijas, turi teisę:

1) gauti iš įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų asmenų, įskaitant Lietuvos Respublikos kredito bei finansų įstaigas, savo pareigoms atlikti reikalingus duomenis bei dokumentus;

2) norėdami nustatyti, kaip mokamos išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, be išankstinio įspėjimo, pateikę tarnybinį pažymėjimą, įeiti į draudėjo patalpas ar teritoriją, susijusias su jo veikla (įskaitant ir nuomojamas). Įmonių, įstaigų, organizacijų vadovai bei fiziniai asmenys, trukdantys pareigūnui pasinaudoti šia teise, atsako įstatymų nustatyta tvarka. Be išankstinio įspėjimo įeiti į draudėjo patalpas ar teritoriją (įskaitant ir nuomojamas) galima tik draudėjo darbo metu. Kitais atvejais reikalingas draudėjo sutikimas;

3) paimti laikinai – iki 30 kalendorinių dienų – iš draudėjo dokumentus, kuriuose fiksuojamos sumos, nuo kurių skaičiuojamos išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, palikus dokumentų paėmimo aktą (šiuo atveju, jeigu draudėjas prašo, jam turi būti leidžiama pasidaryti paimamų dokumentų kopijas);

4) užantspauduoti laikinai – iki 30 kalendorinių dienų – dokumentų, vertybinių popierių, pinigų ir materialinių vertybių saugojimo vietas (jei įmanoma, netrukdam draudėjo veiklai), daryti dokumentų kopijas arba išrašus, žymas ant draudėjo dokumentų, kad būtų išvengta jų klastojimo;

5) duoti draudėjui privalomus vykdyti nurodymus valstybinio socialinio draudimo klausimais;

6) surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus bylose, kurios pagal įstatymus priskirtos Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų pareigūnų kompetencijai;

7) pareikalauti iš draudėjo sutvarkyti buhalterinę apskaitą, kiek ji susijusi su valstybinio socialinio draudimo išmokomis;

8) gauti iš draudėjo paaiškinimus dėl valstybinio socialinio draudimo išmokų apskaičiavimo;

9) surašyti nustatytų pažeidimų aktus dėl valstybinio socialinio draudimo išmokų apskaičiavimo, žalos, padarytos Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, atlyginimo arba nepriemokų išmokėjimo gavėjams, taip pat kitų šio įstatymo reikalavimų vykdymo.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-455](#), 94.05.12, *Žin.*, 1994, Nr. 39-702 (94.05.25)

Nr. [I-676](#), 94.11.29, *Žin.*, 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [I-1545](#), 96.09.25, *Žin.*, 1996, Nr.98-2232 (96.10.11)

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, *Žin.*, 1999, Nr.32-900 (99.04.09)

Nr. [VIII-1383](#), 99.11.04, *Žin.*, 1999, Nr.99-2844 (99.11.24)

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, *Žin.*, 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

46 straipsnis. Ginčų, kylančių iš valstybinio socialinio draudimo teisių santykių, sprendimas

Ginčus tarp draudėjų ir valstybinio socialinio draudimo įstaigų sprendžia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, Valstybinis arbitražas arba teismas.

Apdraustųjų ginčai su draudėjais ir valstybinio socialinio draudimo įstaigomis dėl pensijų, pašalpų ir kitokio aprūpinimo yra sprendžiami Valstybinių pensijų įstatyme, kituose įstatymuose, taip pat Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatuose numatyta tvarka.

Ginčus dėl valstybinių socialinio draudimo pensijų stažo ir dėl draudžiamųjų bei joms prilyginamų pajamų nagrinėja teismas.

[46 straipsnio redakcija nuo 2003 m. liepos 1 d.:

46 straipsnis. Ginčų, kylančių iš valstybinio socialinio draudimo teisinių santykių, sprendimas

1. Draudėjai ir apdrausti asmenys turi teisę apskųsti Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų pareigūnų, atliekančių šio įstatymo jiems pavestą kontrolę, veiksmus.

2. Skundus nagrinėja atitinkamo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus vedėjas arba jo pavaduotojas, o skundus dėl šių pareigūnų veiksmų –

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Skundus dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos veiksmų nagrinėja teismas.

3. Skundai dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigų pareigūnų veiksmų nagrinėjami, jeigu jie pateikti per 30 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kurią draudėjas ar apdraustas asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie pažeistą teisę. Skundą dėl nepriimto sprendimo draudėjai ir apdrausti asmenys turi teisę pateikti per 30 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kurią baigėsi sprendimui priimti nustatytas terminas.

4. Šiame straipsnyje nustatytais terminais pateiktą skundą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus vedėjas, jo pavaduotojas arba Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba pagal savo kompetenciją išnagrinėja ir priima sprendimą ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų.

5. Apdraustų asmenų ginčai su draudėjais ir valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigomis dėl pensijų, pašalpų ir kitų išmokų yra sprendžiami šiame įstatyme, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme bei kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

6. Draudėjų skundai dėl papildomai priskaičiuotų valstybinio socialinio draudimo įmokų sumų, paskirtų baudų, priskaičiuotų delspinigių bei dėl kitų mokesčio administratoriaus pareigūnų veiksmų nagrinėjami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

Nr. [IX-615](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 103-3657 (2001-12-07), įsigalioja nuo 2002 01 01

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, Žin., 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

V.LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. gegužės 21 d.
Nr. I-1336

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas, Įstatymas

Nr. [I-2501](#), 92.04.16, Žin., 1992, Nr. 13-350

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-455](#), 94.05.12, Žin., 1994, Nr. 39-702 (94.05.25)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAPILDYMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-623](#), 94.11.03, Žin., 1994, Nr. 88-1666 (94.11.16)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1995 metų sausio 1 dienos.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-676](#), 94.11.29, Žin., 1994, Nr. 96-1874 (94.12.14)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-869](#), 95.04.27, Žin., 1995, Nr. 36-889 (95.05.03)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO
PAKEITIMO

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1024](#), 95.07.05, Žin., 1995, Nr. 59-1481 (95.07.19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO
PAPILDYMO IR PAKEITIMO

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1062](#), 95.10.17, Žin., 1995, Nr. 89-1987 (95.11.02)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1353](#), 96.05.28, Žin., 1996, Nr. 53-1250 (96.06.05)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 37⁽¹⁾ IR 38
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1369](#), 96.06.06, Žin., 1996, Nr. 57-1341 (96.06.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3, 27, 37⁽¹⁾
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 23, 24, 25 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1997 metų sausio 1 dienos.

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1545](#), 96.09.25, Žin., 1996, Nr.98-2232 (96.10.11)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 45
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-361](#), 97.07.01, Žin., 1997, Nr.67-1651 (97.07.16)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 4, 38
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-384](#), 97.07.02, Žin., 1997, Nr.67-1665 (97.07.16)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 37⁽¹⁾
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-964](#), 98.12.10, Žin., 1998, Nr.114-3191 (98.12.30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 41
STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-987](#), 98.12.21, Žin., 1998, Nr.115-3242 (98.12.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 34
STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1086](#), 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-900 (99.04.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 4, 6, 22, 28, 29,
30, 36, 38, 42, 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI PAPILDYMO 38⁽¹⁾ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1188](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr.50-1599 (99.06.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 2, 3, 4, 7, 26, 28,
30, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 28⁽¹⁾ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

Įsigaliojus šiam įstatymui, ūkininkai atleidžiami nuo nesumokėtų valstybinio socialinio draudimo įmokų,
delspinigių ir baudų mokėjimo už laikotarpį nuo 1995 m. sausio 1 d. iki 1999 m. sausio 1 d.

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1355](#), 99.10.14, Žin., 1999, Nr.88-2583 (99.10.20)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 34
STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. lapkričio 1 d.

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1383](#), 99.11.04, Žin., 1999, Nr.99-2844 (99.11.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 45
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1573](#), 00.03.16, Žin., 2000, Nr.28-763 (00.04.05)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 4, 7, 17, 26, 34, 35, 44 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1705](#), 00.05.23, Žin., 2000, Nr.45-1299 (00.06.02)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 20, 21
STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas neteko galios nuo 2001 m. sausio 1 d.:

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29)
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 20,
21 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PANAIKINIMO IR
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 2, 3, 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO
NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1785](#), 00.07.04, Žin., 2000, Nr.58-1714 (00.07.19)
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1788](#), 00.07.04, Žin., 2000, Nr.56-1652 (00.07.12)
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 34 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-98](#), 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 111-3570 (2000 12 29)
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 26, 27
STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-113](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3577 (2000 12 29)
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 20, 21
STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PANAIKINIMO IR
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 2, 3, 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 6, 7, 8,
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-546](#), 2001-10-11, Žin., 2001, Nr. 91-3189 (2001-10-26)
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 2, 4, 34, 36, 37(1), 38 STRAIPSNIŲ,
IV SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO IR 28, 28(1), 29, 30, 31, 32, 33, 35 STRAIPSNIŲ
PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS
1. Ūkininkų bei jų ūkių narių socialinio draudimo nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2001 m. kovo 1 d. stažas
skaičiuojamas pagal į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą faktiškai sumokėtas sumas.
2. Į ūkininkų ūkių registrą nepersiregistravę ūkininkai atleidžiami nuo nesumokėtų valstybinio socialinio
draudimo įmokų, delspinigių ir baudų mokėjimo už laikotarpį nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2001 m. kovo 1
d.
3. Individualių (personalinių) įmonių savininkai, ūkininkai bei patentus įsigiję asmenys, sukakę senatvės
pensijos amžių ir gaunantys šalpos (socialinę) pensiją, atleidžiami nuo nesumokėtų valstybinio socialinio
draudimo įmokų, delspinigių ir baudų mokėjimo.

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-615](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 103-3657 (2001-12-07)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 4, 34, 36, 46 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. sausio 1 d.

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-869](#), 2002-05-07, Žin., 2002, Nr. 52-1983 (2002-05-24)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 1, 2, 34, 36, 37(1), 38, 42, 43, 44, 45, 46
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas, išskyrus 12 straipsnį ir šio straipsnio 2 dalyje numatytą išlygą, įsigalioja nuo 2003 m. liepos
1 d.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 44 straipsnio 1 dalis įsigalioja nuo 2002 m. spalio 1 d.

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-893](#), 2002-05-21, Žin., 2002, Nr. 56-2226 (2002-06-07)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 42 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1029](#), 2002-07-04, Žin., 2002, Nr. 73-3095 (2002-07-19)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 34 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 34 straipsnyje nustatyta tvarka taikoma mokant valstybinio
socialinio draudimo įmokas nuo pajamų, gautų nuo 2002 m. sausio 1 d.

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1213](#), 2002-12-03, Žin., 2002, Nr. 123-5509 (2002-12-24)

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2003-01-06)

autrap@lrs.lt